

TRAFIKVERKET

E4 Härnösand, åtgärder södra infarten

Härnösands kommun, Västernorrlands län

Vägplan samrådshandling
Samrådsmöte på orten 31 maj 2022

Presentation av projektet - bakgrund

Vägplan: E4 Härnösand, åtgärder södra infarten

- Denna vägplan sträcker sig längs E4 från södra infarten till Härnösand (där 50 km/h skyltas) fram till korsningen till myndigheten Sida i norr.
- E4:an är regionens och en av landets viktigaste vägar för gods- och persontransporter. Den ingår även i det funktionellt prioriterade vägnätet.
- Vägen är även huvudgata i det kommunala vägnätet och ska fungera som entrén till Härnösands tätort.
- Vägen delar staden och utgör en barriäreffekt för människors rörelser.

Figur 1 Översiktsskarta E4 från södra infarten till Härnösand (där 50 km/h skyltas) fram till korsningen till Sida i norr.

Bakgrund fortsättning

Vägplan: E4 Härnösand, åtgärder södra infarten

- En åtgärdsvalsstudie (ÅVS) har tagits fram, Trafiksäkerhets- och tillgänglighetsbrist E4 genom Härnösand, 2016.
- I ÅVS:en konstateras det att det saknas ett sammanhängande gång- och cykelstråk.
- ÅVS:en föreslår mål om minskade barriäreffekter, ökad trafiksäkerhet, förbättrade förutsättningar för cykelresor, tillgängliga hållplatser med hög standard, välkomnande entré.
- De åtgärder som föreslås i ÅVS:en är bland annat säkra passager över E4, gång- och cykelbana på båda sidor om vägen, standardhöjning av ett antal hållplatslägen, gestaltning och vägvisning m.m.

Figur 2 E4 Söderut genom Härnösand

Vad omfattas av projektet?

- Busshållplatser anpassas för att uppnå en högre standard.
- Nya gång- och cykelvägar samt gångpassager kommer anläggas.
- Vid befintliga planskilda gång- och cykelpassager föreslås trygghetsskapande åtgärder.
- Åtgärder för att förbättra för drift och skötsel av E4:ans gång- och cykelväg vintertid.
- Vid E4 Södra vägen/Skarpskyttegatan anläggs en cirkulationsplats.

Figur 3 Korsningen E4 Södra vägen/Skarpskyttegatan

Ändamål och projektmål

Projektändamål

- Projektets ändamål är att öka säkerheten och tillgängligheten för oskyddade trafikanter längs med E4 genom Härnösand. Projektet syftar även till att underlätta för drift- och underhållsåtgärder.

Projektmål

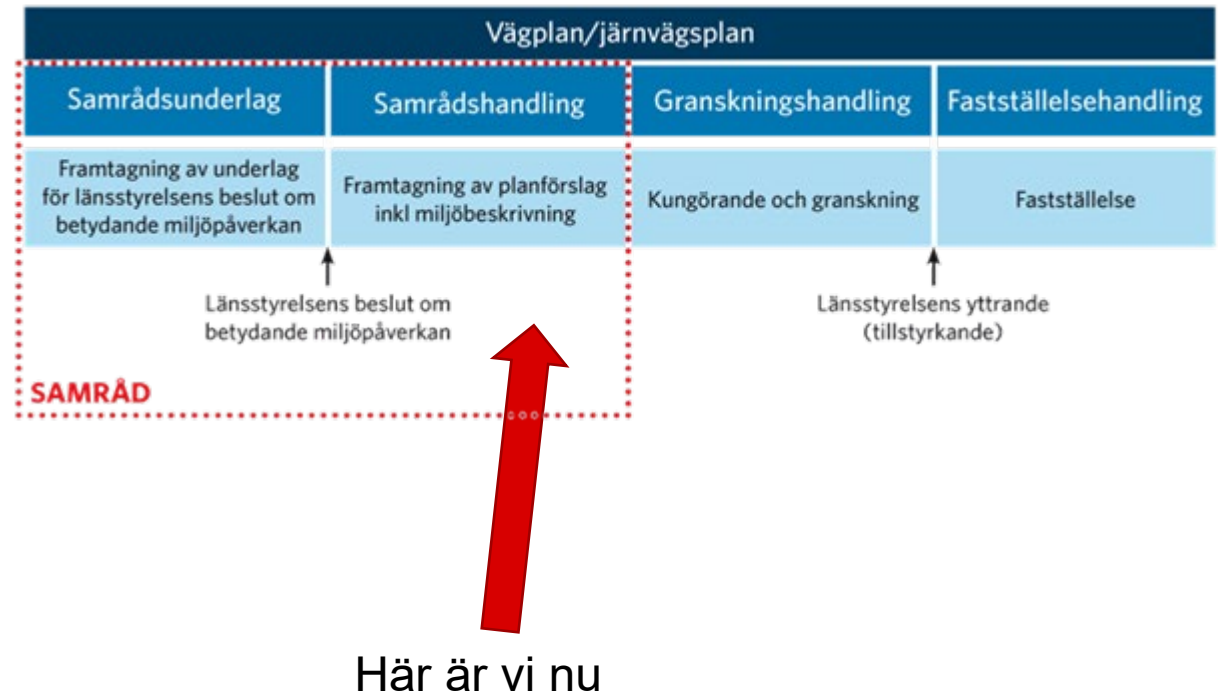
- Projektet ska öka trafiksäkerheten och tillgängligheten längs sträckan. Projektet ska även förbättra för drift- och underhåll av väganläggningen.
- Genom att förbättra korsningen vid Skarpskyttegatan/Södra vägen (E4) uppnås ökad trafiksäkerhet. Med ett mer genomgående stråk för gång- och cykeltrafik, samt standardhöjning av ett par hållplatslägen uppnås ökad tillgänglighet.

Planering av väg och järnvägsprojekt vilket även omfattar gång- och cykelvägar

<https://www.trafikverket.se/om-oss/var-verksamhet/sa-har-jobbar-vi-med/Fran-planering-till-byggande/>

Planläggningsprocessen

- Samrådsunderlag
- Beslut om betydande miljöpåverkan (BMP) av Länsstyrelsen – ej BMP.
- **Samrådshandling**
 - Powerpointpresentation
 - Plankartor
 - Illustrationskartor
 - Typsektion
 - Samrådsredogörelse
- Granskningshandling
- Fastställelsehandling

Figur 4 Planläggningsprocessen

Tidplan

Samrådsunderlag

sommar 2021

Samrådshandling inklusive samråd
på orten (SPO)

vår 2022

Granskningshandling

vinter 2022/2023

Fastställelsehandling

sommar 2023

Planerad fastställd vägplan

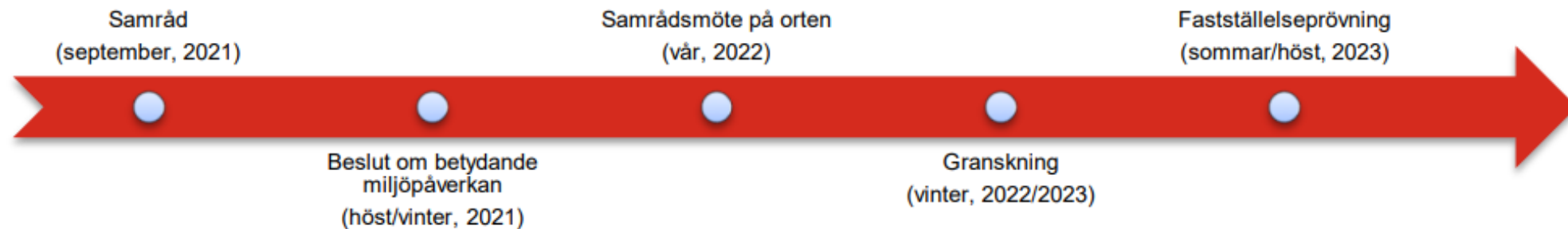
höst 2023

Bygghandling, detaljprojektering

ej bestämt

Planerad byggstart

Vår 2025

E4 Härnösand, åtgärder södra infarten

Presentation av planförslaget daterat 2022-05-12

AFRY

Vad har hittills hänt i projektet

- Samrådsunderlag har tagits fram under 2021
- Samråd har skett med berörd samrådskrets, länsstyrelse, kommun och kollektivtrafik samt allmänhet
- Länsstyrelsen i Västernorrlands län har beslutat att projektet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan 2021-10-20. Ingen miljökonsekvensbeskrivning kommer därmed tas fram, däremot inarbetas en miljöbeskrivning i planbeskrivningen i granskningshandlingen
- Provtagningar, inmätningar och undersökningar 2021-2022
- Trafikverket har tagit fram ett utformningsförslag som redovisas i denna presentation

Figur 5 E4 norrut vid Kiörningskolan

Planförslaget och dess handlingar

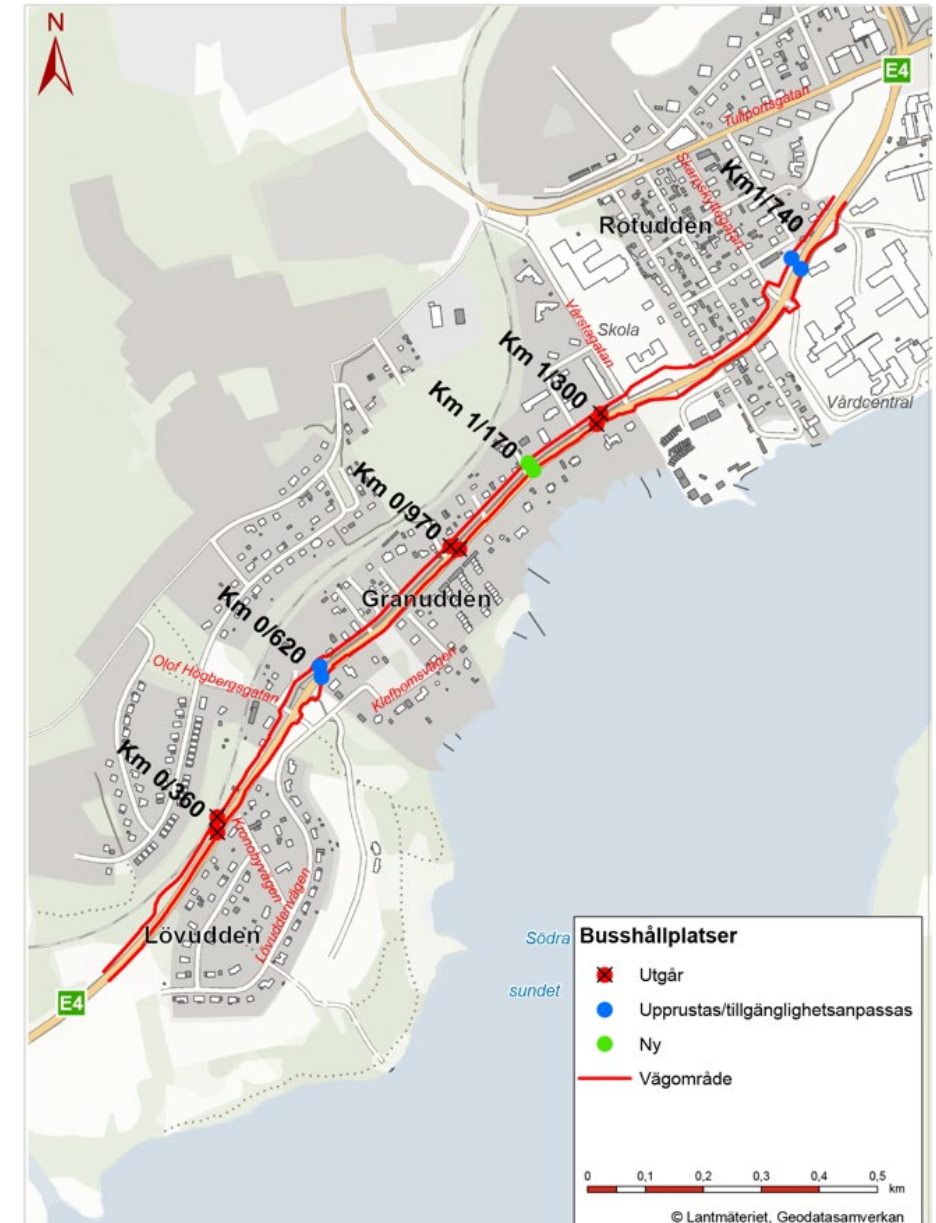
- Denna presentation
- Plankartor
- Illustrationskartor
- Typsektion
- Samrådsredogörelse

Figur 6 Samrådsredogörelse, plankarta, illustrationsritning, typsektion

Busshållplatser

- Busshållplats Olof Högbergsgatan utgår (ca km 0/360).
- Busshållplats Lövudden (ca km 0/620) vid korsning E4/Olof Högbergsgatan rustas upp och tillgänglighetsanpassas
- Busshållplats Granudden (ca km 0/970) och Vårstagatan (ca km 1/300) ersätts av en ny busshållplats på E4 vid ca km 1/170
- De två busshållplatserna, Gulf E4, (ca km 1/740) vid korsningen Skarpskyttegatan/E4 byggs om och tillgänglighetsanpassas

Figur 7 Åtgärder busshållplatser

Gång- och cykelåtgärder

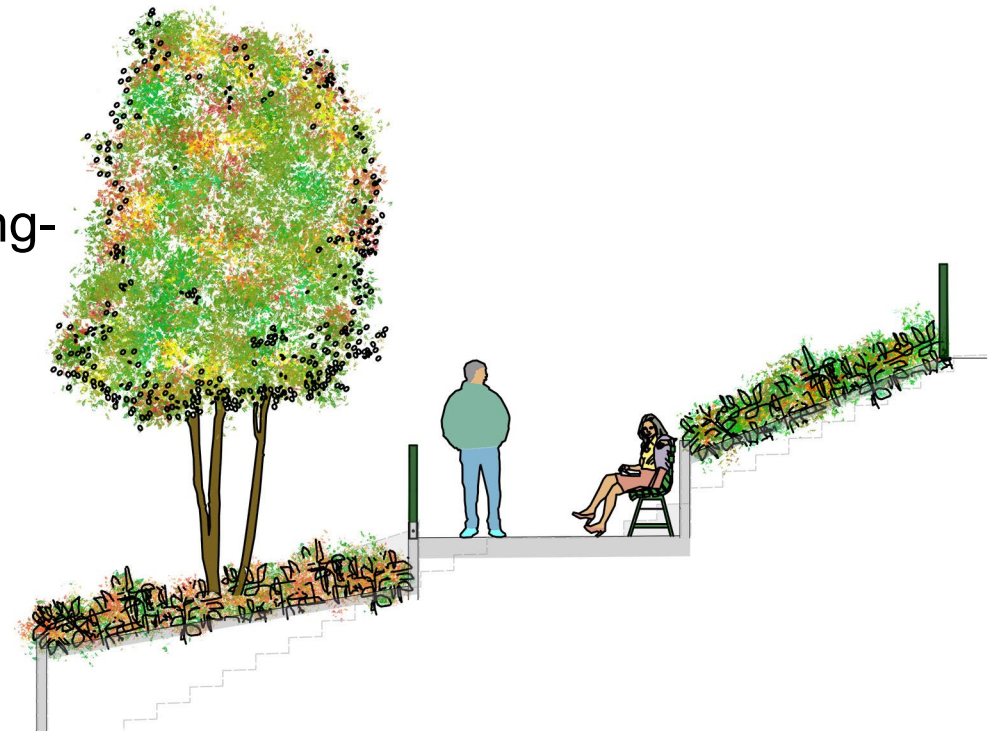
- Sammanhängande gång- och cykelstråk anordnas mellan Vårstagatan-Skarpskyttegatan. Belysning anpassas och förstärks.
 - Ny gång- och cykelväg, 3 m bred, anläggs framför Kiörningskolan mellan ca 1/360-1/520 från Vårstagatan.
 - Mellan ca 1/520 och 1/600 ansluter gång- och cykelvägen till befintlig kommunal gång- och cykelväg, 3 m bred.
 - Ny gång- och cykelväg, 3 m bred, anläggs mellan ca 1/600-1/680 till Skarpskyttegatan
- En ny gångpassage i plan anläggs vid ca km 0/960. Belysning anpassas.
- Vid ny cirkulationsplats vid ca km 1/690 E4/Skarpskyttegatan anläggs gångpassager i plan. Belysning anpassas.
- Gångbana vid ca km 0/600-1/400 flyttas ut för att skapa möjlighet snöupplag. Belysning anpassas.
- Åtgärderna redovisas på illustrationskartorna.

Gång- och cykelåtgärder - Kiörningskolan

Förutom ny gång- och cykelväg vid skolan görs följande åtgärder:

- I slänten mellan skolans nivå och den lägre befintliga gång- och cykelbanan planteras buskar och mindre träd med vackra höstfärger, tex rönn, häggmispel och björkspirea. Slänten byggs upp i olika nivåer med hjälp av stödmurar för att minska lutningen och underlätta skötsel.
- En ny trappa byggs vid (ca km 1/440). Vid vilplanet finns plats för sittplatser.

Figur 9 Skiss på utformningsförslag för slänt och trappa

Föreslagen skyddsåtgärd som fastställs på plankartan

- Sk1 Genomsläpplig överbyggnad som skydd för befintligt träd.

Vid Kiörningskolan ca km 1/410 finns en stor bevaransvärd alm. Trädets stam, krona och rötter skyddas under byggtiden. Schakt för gång- och cykelvägens överbyggnad utförs som rotvänlig schakt på hela den sträcka där träden har sin rotutbredning. Överbyggnad för den nya gång- och cykelvägen utförs som genomsläpplig för att ta hänsyn till det befintliga trädet.

Figur 10 Alm vid ca km 1/410

Gång- och cykelåtgärder - Befintliga gång- och cykeltunnlar

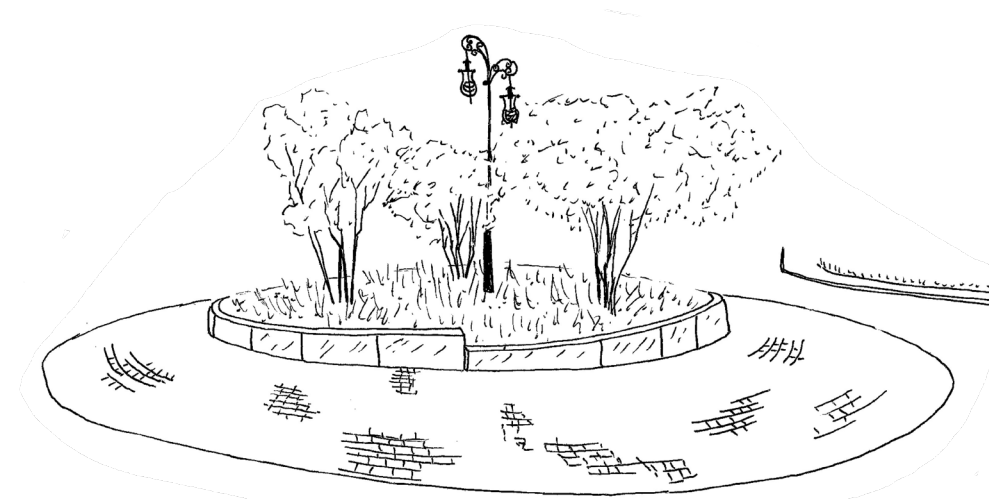
- Vid ca km 0/610 och 1/440 finns befintliga gång- och cykeltunnlar. Vid dessa föreslås trygghetsskapande åtgärder:
 - Räckesplåtar ovanför tunnelarna byts ut till genomsiktliga räcken för ökad sikt och trygghet på platsen.
 - Tunneln vid Olof Högbergsgatan målas om för att ge ett mer omhändertaget inryck. Även målningarna i tunneln vid Kiörningskolan föreslås bättras på/alternativt ges nya motiv.
 - Trygghetsskapande funktions- och effektbelysning läggs till och integreras i tunnelarna.

Figur 11 Inspirationsbilder på belysning kring och i tunnelarna samt genomsiktliga räcken.

Ny cirkulationsplats korsningen E4/Skarpskyttegatan (Gulf-korsningen)

- Ska förstärka södra infartens funktion som entré.
- Flerstammiga lövträd i ängsyta ger en skir inramning och möjliggör siktlinjer mellan träden.
- ”Trappade” murblock - förslagsvis av lokal granit – inramar cirkulationsplatsen. Den överkörningsbara ytan i rondellen utförs i smågatsten.
- Armaturen i centrum av cirkulationsplatsen ska efterlikna de bågglampor som lyste upp Härnösand stad 1885. Härnösand var först i Sverige med gatubelysning. Denna belysningsanordning kommer att kompletteras med annan armatur för att uppnå Trafikverkets krav på belysning.
- Utformningen ska möjliggöra passage av transporter med större och längre last, exempelvis vindkraftverk, genom Härnösand.

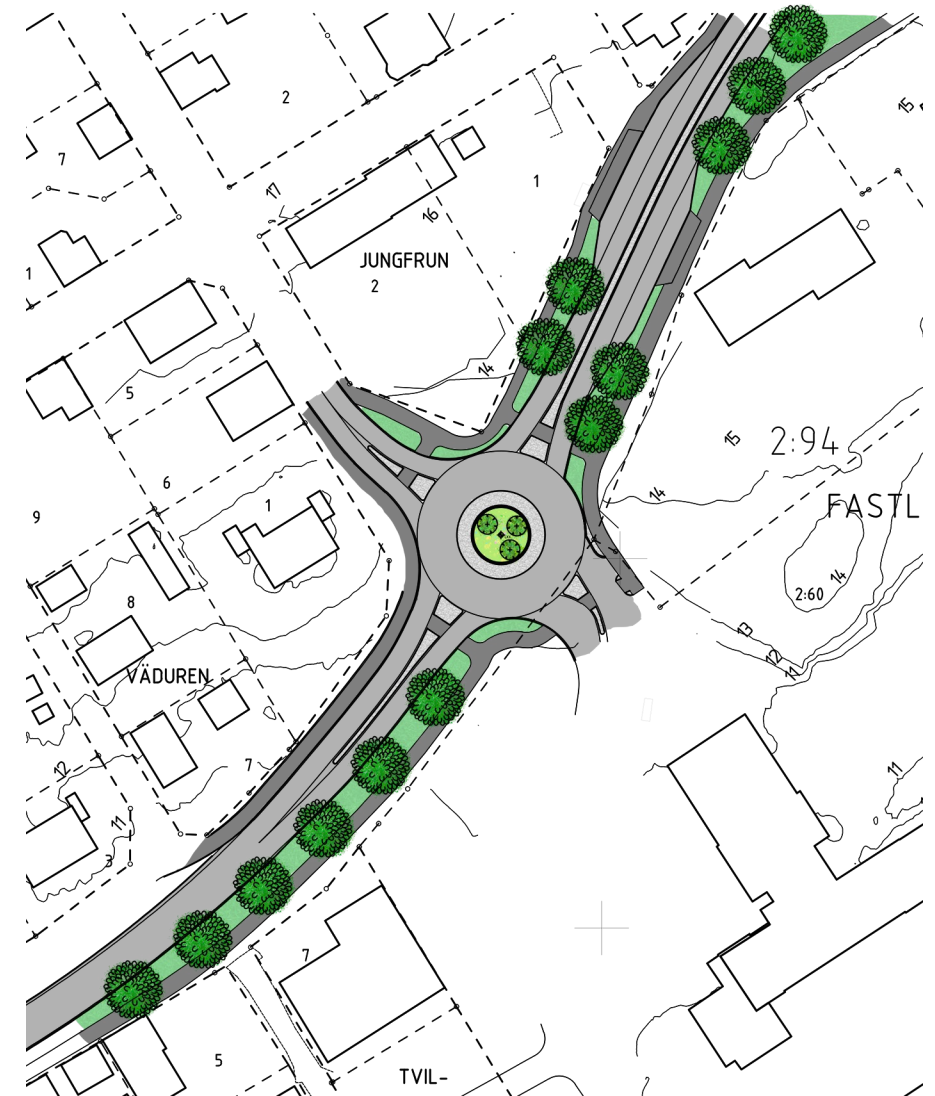

Figur 12 Skiss på utformning av cirkulationsplatsen.

Ny cirkulationsplats korsningen E4/Skarpskyttegatan - fortsättning

Före och efter cirkulationen skapas grönytor mellan väg och gång- och cykelstråk i form av ängsytor och lövträd.

Ingen plantering sker i intilliggande fornlämningsområde.

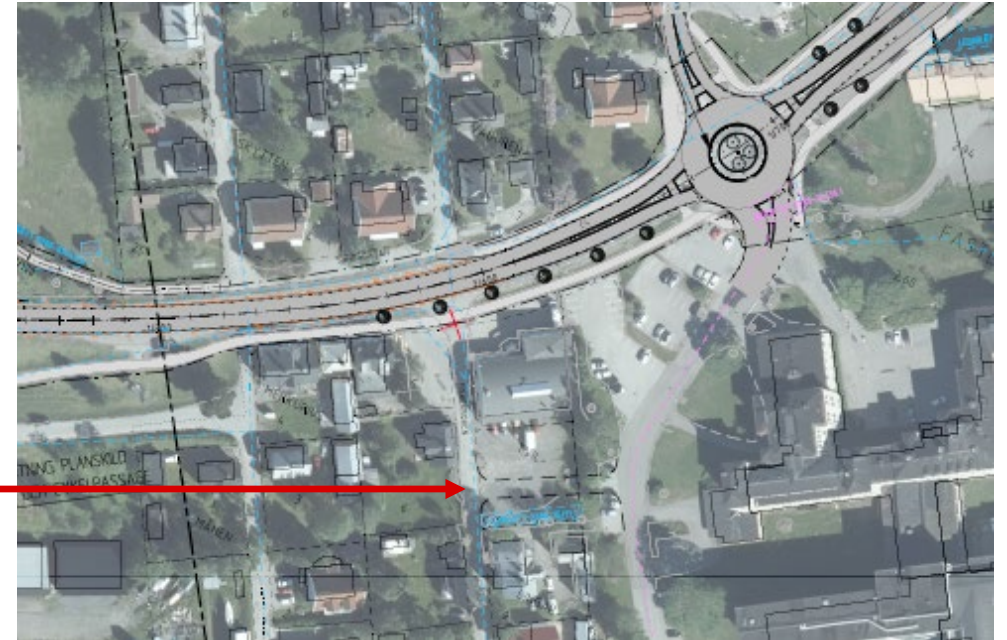

Figur 14 Skiss på utformning av grönytor vid cirkulationsplatsen.

Väganslutning som föreslås stängas - Fiskekroken

Befintlig anslutning föreslås stängas och ersättas med en ny anslutning via ny cirkulationsplats och ny väg till Fiskekroken (enskild kommunal väg)

Ny väg till
Fiskekroken

Figur 13 Skiss på utformning av cirkulationsplatsen.

Boendemiljö och hälsa

Förutsättningar:

- Vägsträckan har en övergripande funktion och utgör en del av barns skolvägar. I närheten av området ligger Lövuddens naturområde med strövområden och promenadstråk samt lekplats.

Effekter:

- Genom en förbättring av trafiksäkerheten och tillgängligheten för oskyddade trafikanter längs sträckan blir naturområdena i närheten mer tillgängliga.
- Gång- och cykelvägarna förbättras och bidrar till ökad möjlighet att välja andra transportmedel än bil vilket ger en positiv effekt både för boendemiljön i form av förbättrad luftkvalitet men också för den egna hälsan!
- Under byggskedet kommer anpassningar och skyddsåtgärder avseende buller vidtas utifrån Naturvårdsverkets allmänna råd.

Buller

Bullerberörda tas fram genom att räkna fram buller enbart från den ombyggda vägen. Därefter räknas den totala ljudnivån fram genom att ta med samtlig statlig infrastruktur. Det är den ljudnivån som är dimensionerande för åtgärdsbehov.

Eftersom projektet inte medför någon ombyggnad av befintlig E4 annat än vid cirkulationsplatsen så omfattar bullerutredningen enbart fastigheterna närmast denna. Beräkningar visar att två byggnader, på **fastigheterna Våduren 1 och 6**, får ljudnivå vid fasad som överskrider riktvärdet 55 dBA ekvivalent ljudnivå. Dessa fastigheter är därför bullerberörda i detta projekt.

Tabell 1 Riktvärden för väsentlig ombyggnad

Riktvärden för väsentlig ombyggnad			
Lokal- eller områdestyp	Ekvivalent ljudnivå, L_{eq24h} , utomhus	Ekvivalent ljudnivå, L_{eq24h} , inomhus	Maximal ljudnivå, L_{maxF} , inomhus
Bostäder	55 dBA	30 dBA	45 dBA

Tabell 2 Riktvärden för befintlig infrastruktur

Riktvärden för åtgärdsnivå för befintlig infrastruktur			
Lokal- eller områdestyp	Ekvivalent ljudnivå, L_{eq24h} , utomhus	Ekvivalent ljudnivå, L_{eq24h} , inomhus	Maximal ljudnivå, L_{maxF} , inomhus
Bostäder	65 dBA	40 dBA	55 dBA

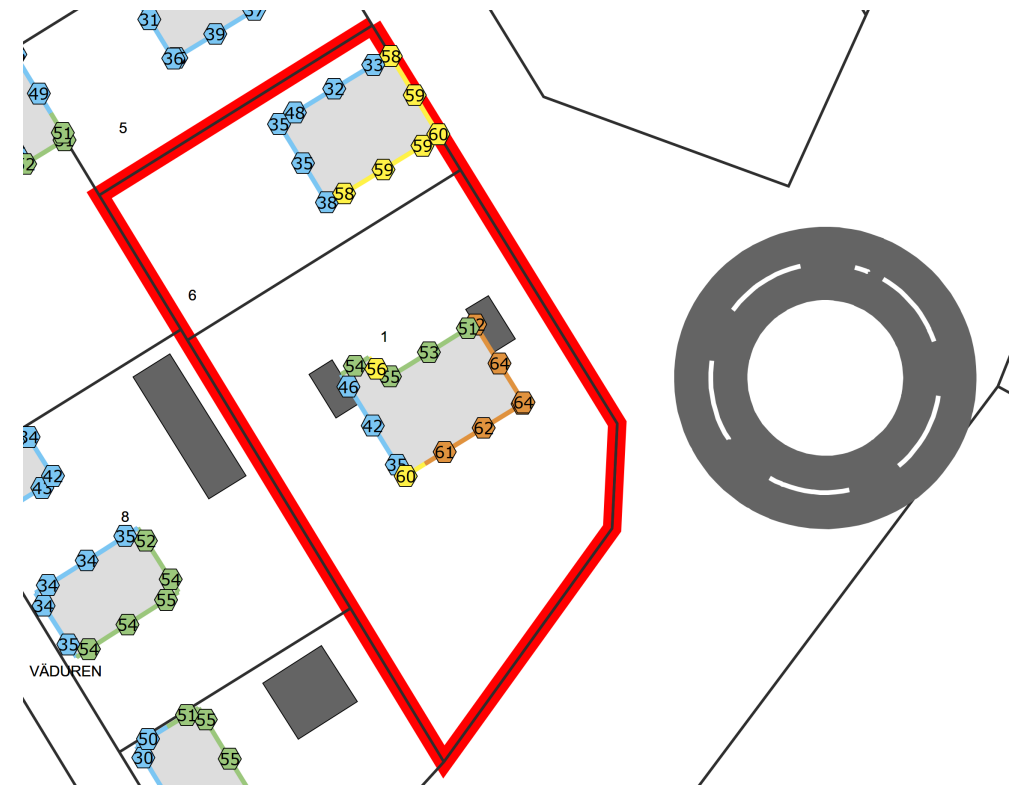
Bullerskyddsåtgärder – utreds vidare

En vägnära bullerskyddsskärm bedöms inte vara aktuell då den ger siktproblem vid cirkulationsplatsen. En skärm bedöms inte heller påverka bullernivåerna för den ena av fastigheterna. Däremot undersöks fastighetsnära åtgärder för att se till att ljudnivån inomhus och eller på uteplats inte överstiger riktvärden.

Sådana åtgärder kan vara:

Tilläggsruta i fönster, byte av eventuell väggventil, byte av fönster, tilläggsisolering av fasad, lokal skärm vid uteplats

Åtgärderna bestäms genom att göra en inventering av bullerberörda byggnader samt en uppmätning av fasadens ljudisolering.

Figur 15 Ekvivalent ljudnivå

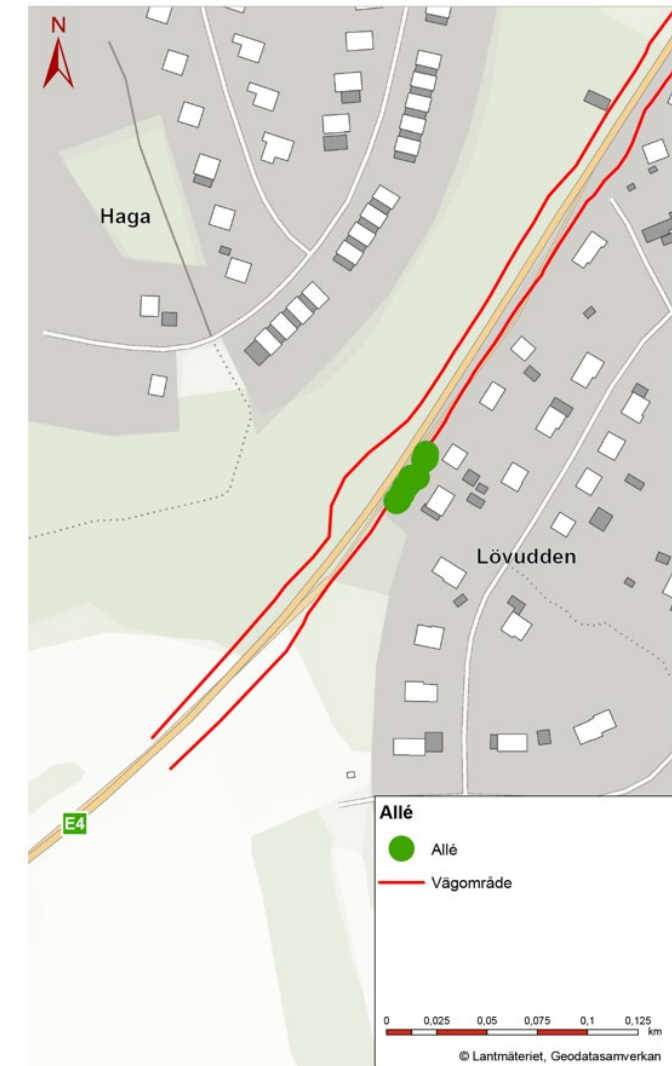
Naturmiljö

Förutsättningar:

- Under sommaren 2022 kommer förekomst av eventuella invasiva arter att inventeras
- Rödlistade arter inom området är Rosenfink och Björktrast (artdatabanken)
- Inom vägområdets södra del finns det en allé som utgörs av 9 björkar och en lind. Allén omfattas av det generella biotopskyddet.
- Området innehar inga andra skyddade områden som Natura 2000, världsarv etc.

Effekter:

- Inga arbeten som innebär borttagande av buskage/träd utförs under häkningsperiod i största möjliga mån. Andra skyddsåtgärder för andra skyddade växt- och djurarter kan komma att bli aktuella efter utförd naturvärdesinventering.
- Allén ligger inte inom område för vägplanen och området kommer heller inte användas för tillfällig nyttjanderätt. I byggskedet ska arbetet planeras för att beakta alléerna så de inte kommer till skada.

Figur 16 Allé vid ca km 0/200

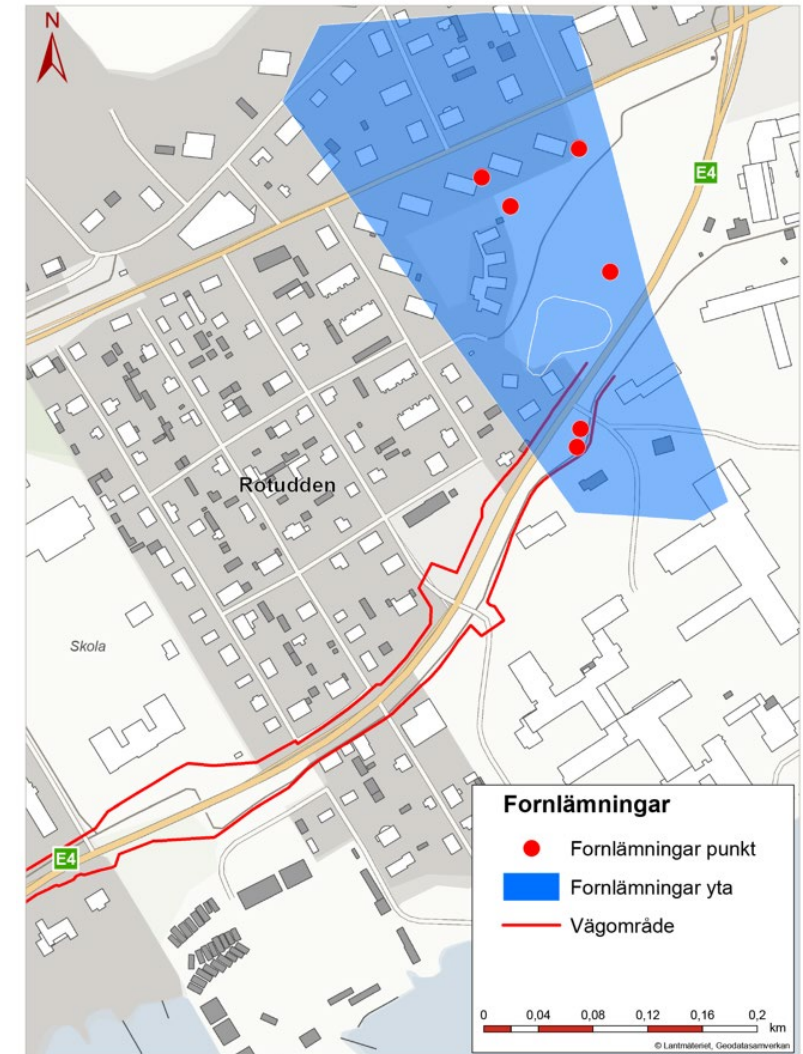
Kulturmiljö

Förutsättningar:

- Delar av vägområdet ligger inom riksintresseområdet Härnösand. Staden har en betydande roll för Norrlands historia, med en stadsmiljö av lång kontinuitet som präglas starkt av sin placering vid kusten.
- I närheten av den nordligare delen av vägområdet finns ett fornlämningsområde (troligen ursprungligen gravfält) och punktmarkerade fornlämningar (gravhögar).

Effekter:

- Projektets åtgärder planeras i miljöer som redan är påverkade av infrastruktur och inte kommer förändra stadsbilden på ett påtagligt sätt. Fornlämningarna i området bedöms inte påverkas av de vägåtgärder som planeras inom ramen för vägplanen.
- I byggskedet ska fornlämningarna beaktas så att de inte kommer till skada.
- Om okänd fornlämning påträffas ska länsstyrelsen kontaktas. Fornlämningar har ett omedelbart skydd enligt KML.

Figur 17 Fornlämningar

Påverkan under byggskede

- Byggstart planeras till år 2025 med planerad byggtid på ett år.
- Temporära störningar i form av buller, vibrationer och eventuell damning.
- Närboende och övriga berörda ska ges information om pågående arbeten och inför särskilt störande moment.
- Begränsad framkomlighet under byggtid.
- Anpassningar och skyddsåtgärder angående störande buller vidtas utifrån Naturvårdsverkets allmänna råd. Vid problem med damning ska lämpliga skyddsåtgärder vidtas.
- Sammantaget bedöms projektets byggskede innebära tillfällig men övergående negativ påverkan på människors hälsa och miljön.

Åtgärder och försiktighetsmått som inte fastställs

Åtgärder/försiktighetsmått utreds vidare i nästa skede.

Skyddsobjekt som beaktas särskilt:

- Biotopskyddad allé vid 0/200 km
- Rosenfink och björktrast i området
- Gravhögar vid 1/800 km och framåt

Masshantering

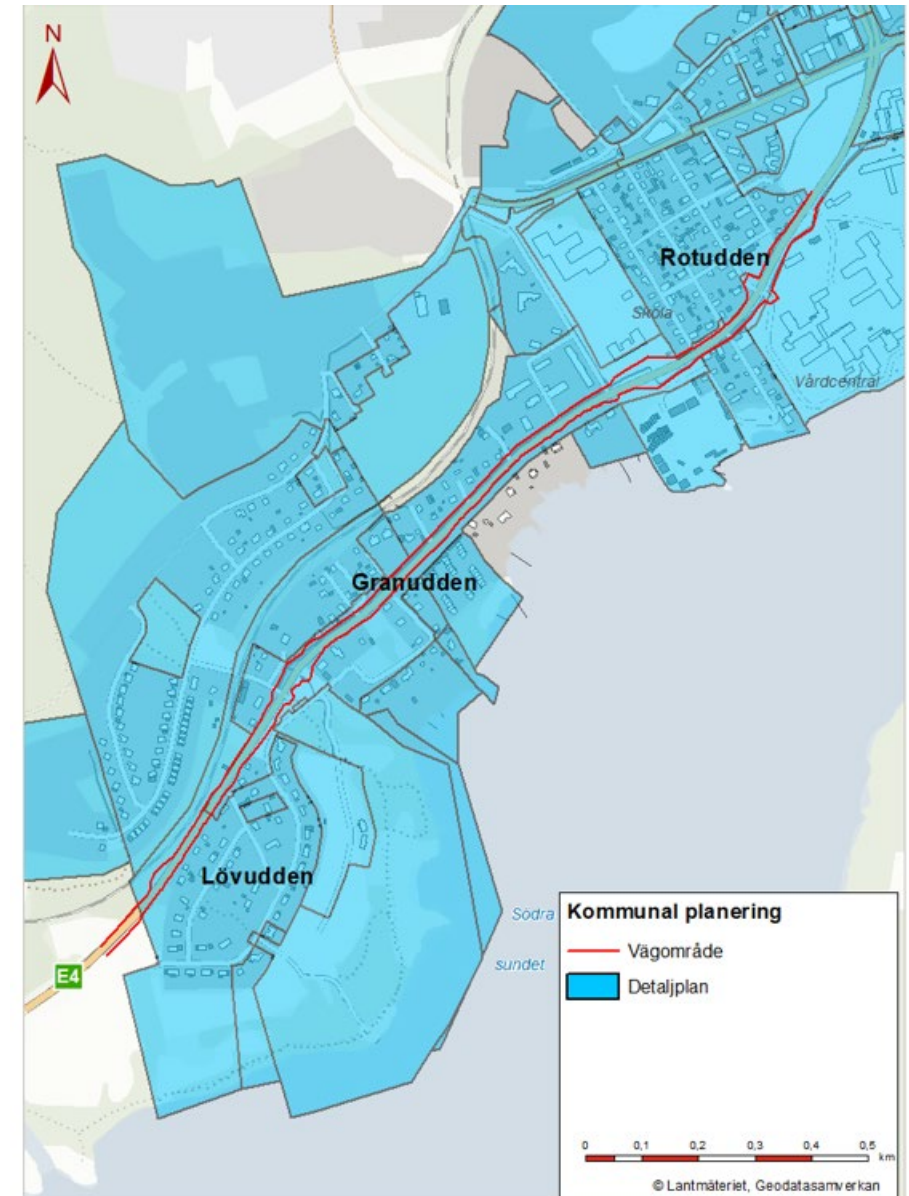
Projektet kommer att generera följande mängder:

- Schakt 2 935 m³
- Fyll 146 m³

Fortsatt utredning krävs för att se vilka av dessa massor som kommer kunna nyttjas inom projektet.

Påverkan på detaljplaner

- Enligt 14 § väglagen (1971:948) får en väg inte byggas i strid med detaljplanens bestämmelser. Om syftet med detaljplanen inte motverkas får dock mindre avvikelser göras. En detaljplan gäller tills den ändras, ersätts eller upphävs. Om en detaljplan ändras, ersätts eller upphävs innan detaljplanens genomförandetid har gått ut kan det medföra att fastighetsägaren har rätt till ekonomisk ersättning för förlorade rättigheter. Efter att genomförandetiden har gått ut fortsätter planen att gälla på samma sätt som innan med den skillnaden att planen då kan ersättas, ändras eller upphävas utan att berörda kan ställa ersättningsanspråk för förlorade rättigheter.
- Trafikverket Region Mitt bedömer att det i samtliga fall är en fråga om mindre avvikelser som inte strider mot de berörda detaljplanernas syfte.

Figur 18 Detaljplaner

Markanspråk

- **Nytt vägområde med vägrätt**

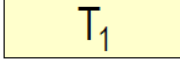
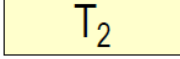
Vägområdet för allmän väg omfattar utrymmet för vägen och tillhörande väganordningar. På plankartorna framgår vad som är nytt vägområde markerat med blå färg och med beteckningen V. Nytt vägområde med **vägrätt för allmän väg uppgår totalt till ca 2 360 m²**. Marktypen består av befintlig vägmark och tomtmark.

- **Tillfällig nyttjanderätt**

Områden med tillfällig nyttjanderätt behövs för att vägen ska kunna byggas. Det är uppställning av bodar, tillfälliga omledningsvägar, etablering, upplag osv. Nyttjanderätten ska gälla under byggnadstiden och markytorna kommer att återställas innan de återlämnas. I vägplanen föreslås att **ca 8 670 m² mark tas i anspråk med tillfällig nyttjanderätt**. Marktypen består av skogsmark/övrig mark och befintliga parkeringar.

TECKENFÖRKLARING

MARKANSPRÅK

	Gräns för vägområde, gräns för järnvägsmark
	Avgränsning mellan olika typer av markanspråk
	Nytt vägområde med vägrätt
	Område för etableringsområde och tillfälligt upplag, dock längst 36 månader från byggstart
	Område för tillfällig omledning av allmän trafik, från byggstart till slutbesikning, dock längst 36 månader från byggstart

Figur 19 Utdrag ur teckenförklaring på plankarta

Trafikverket

Markfrågor, information, frågor och synpunkter

Väg på min mark - hur får jag ersättning?

Vem kan få ersättning?

- Fastighetsägare
- Servitutshavare
- Nyttjanderättshavare

Vad ersätts?

- Markintränet – Minskning av fastighetens marknadsvärde
- 25 %-påslag på markintrång
- Annan skada

Förberedelse och projektering

Trafikverket och dess konsulter har rätt att få tillträde till fastighet för:

- Mätning och Utstakning
- Grundundersökningar (ex. arkeologi, geoteknik osv.)
- Förberedande åtgärder

Vid dessa arbeten ska:

- Skador om möjligt undvikas
- Träd i trädgård får ej fällas eller skadas utan ägarens medgivande
- Skador skall ersättas

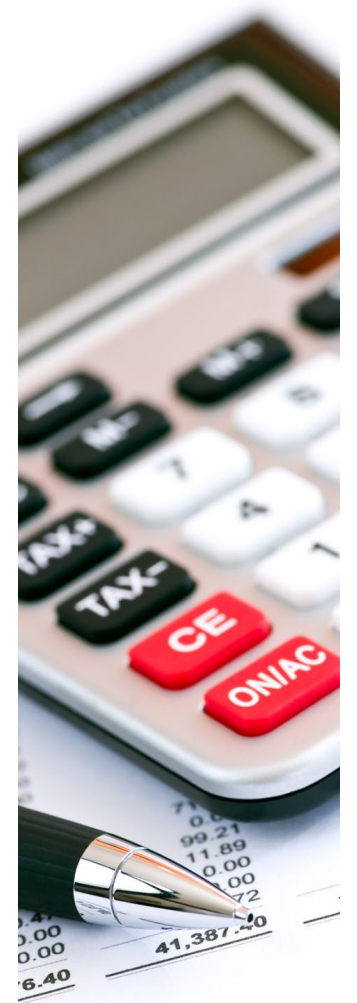
Besiktningar och gränsmarkeringar

- Hus och vattentäcker besiktigas före byggstart om risk finns för skador.
- Befintliga gränsmarkeringar som riskerar att skadas.

Reglering av intrång

- Trafikverket meddelar genom brev vilket datum marken kommer att tas i anspråk för vägutbyggnad.
- Intrånget regleras i allmänhet när vägen är färdigbyggd.
- Ersättningsbeloppet räknas upp med index och ränta

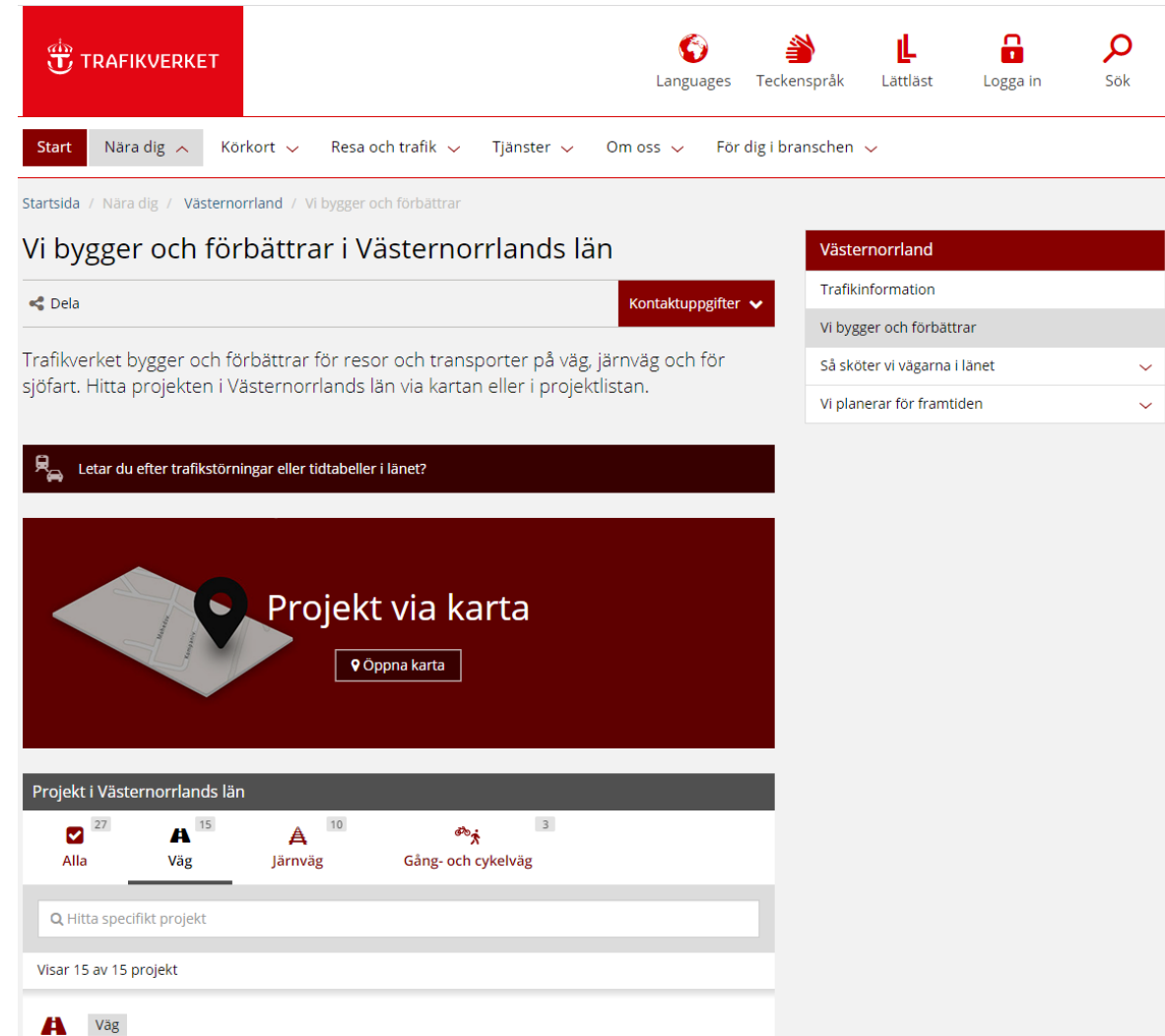

Var finns handlingarna

Digitalt underlag på trafikverkets hemsida,
www.trafikverket.se/e4harnosand

Utskrivna handlingar finns:

- Trafikverket Region Mitt, i receptionen, Nattviksgatan 8, Härnösand
- Härnösands kommuns servicecenter på Sambiblioteket Universitetsbacken 3A Härnösand
- Tillgängliga under perioden 2022-05-18 till 2022-06-14

The screenshot shows the Trafikverket website interface. At the top, there is a navigation bar with the Trafikverket logo and several utility icons: Languages, Teckenspråk, Lättläst, Logga in, and Sök. Below this is a main navigation menu with items like Start, Nära dig, Körkort, Resa och trafik, Tjänster, Om oss, and För dig i branschen. The main content area is titled "Vi bygger och förbättrar i Västernorrlands län" and includes a "Dela" button and a "Kontaktuppgifter" dropdown. A text block states: "Trafikverket bygger och förbättrar för resor och transporter på väg, järnväg och för sjöfart. Hitta projekten i Västernorrlands län via kartan eller i projektlistan." Below this is a dark red banner with the text "Letar du efter trafikstörningar eller tidtabeller i länet?". The main feature is a "Projekt via karta" section with a map icon and a button "Öppna karta". At the bottom, there is a "Projekt i Västernorrlands län" section with filters for "Alla" (27), "Väg" (15), "Järnväg" (10), and "Gång- och cykelväg" (3). A search bar is present with the text "Hitta specifikt projekt", and it indicates "Visar 15 av 15 projekt".

Frågor och synpunkter önskas inkomma till oss senast den 17 juni 2022

Synpunkter via formulär på Trafikverkets hemsida:

www.trafikverket.se/e4harnosand

Synpunkter via e-post:

Investeringsprojekt@trafikverket.se

Märk mejlet med TRV 2021/35105

Synpunkter via post:

Trafikverket

Ärendemottagningen, investering

Box 810

781 28 Borlänge

Märk brevet med TRV 2021/35105